

УДК 001+62(09)

Гладчука І. – ст. гр. РП-11, Гнатів Т. – ст. гр. РП-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВОЛОДИМИР ДЖУС – СИН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, ВИДАТНИЙ ВІНАХІДНИК, ПІДПРИЄМЕЦЬ І ФІЛАНТРОП.

Науковий керівник: Коземчук Р.С.

Тільки пам'ять має майбутнє, тільки народ, який знає свою історію, позбавлений перспектив стати народом сліпців. Українська нація подарувала людству цілу плеяду вчених та винахідників, письменників, поетів, композиторів, інженерів, які, на жаль, часом усупереч їхнім власним бажанням, муслили творити не для свого народу, але для чужого, перебуваючи далеко за межами рідної землі. Однак, попри лихоліття і незгоди, байдужість і духовне зубожіння, Українська земля народила постаті, які, запустивши глибоке коріння в минулому, ніколи і ніде не зраджували свого народу. Такий життєвий шлях пройшли за останні два століття багато світової слави українських науковців: Іван Пулюй, Олександр Смакула, Борис Грабовський. Серед цих постатей визначне місце займає ім'я нашого земляка Володимира Джуса.

«Його життя – це безперервна боротьба, змагання до, здавалося б, недосяжної мети, підсумоване пристрасною вірою в перемогу. Його життєпис – це наче уособлення великої американської мрії – перемоги самотньої людини над найтяжчими обставинами, де вона досягає мети інтелігентністю, тяжкою працею і незмінною вірою у справедливість своїх ідеалів», - так писав про нього Лоуренс Берн.

Сам меценат Володимир Джус народився 5 січня 1895 року в селі Чернихівцях, неподалік старовинного міста Збаража на Тернопіллі, в селянській родині Ксенії та Івана Джусів.

Батько був заможним селянином, мав 20 моргів поля, мріяв, що син стане добрим хліборобом. Але син хотів учитись і семилітнім вступає до початкової школи, вчиться по суботах та неділях, має вроджений талент до творчої праці. Захоплювався усім, що стосувалося техніки, - машинами, знаряддями, навіть сам почав виготовляти рушниці... Але наближається Перша світова війна. Багато українців емігрує до Америки, шукає кращої долі.

Працює по 12 годин на добу на різних важких роботах. Водночас вивчає англійську мову та механіку на вечірніх курсах ремісничої школи. Побіжно закінчує ще курси креслярства, електро- та автомеханіки.

У 1922 році йому вдалось запатентувати один з перших своїх винаходів, який спрощував працю на токарному верстаті. Під час другої Світової війни фабрика Джуса мала величезні замовлення з Англії. Володимир, маючи достатні матеріальні заощадження почав активно діяти. І 3 травня 1948 року постав заснований і фінансований Володимиром Джусом Український інститут Америки.

Вже близько 40 років, як немає Володимира (помер він 19 червня 1964 року), - українського Генрі Фонда, але його винаходи, його жертвовність гідні подиву всього людства. Йому непоталанило скінчити великі університети, мати вчені звання, почесні нагороди. Але завдяки своїй натхненній праці й великій українській душі йому вдалося не згубити даний Богом талент, вписавши його навіки в інтелектуальну скарбницю українського народу.